

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves ár 150.— L., félévre 85.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. sz. utca,

Megjelenik minden szombaton.

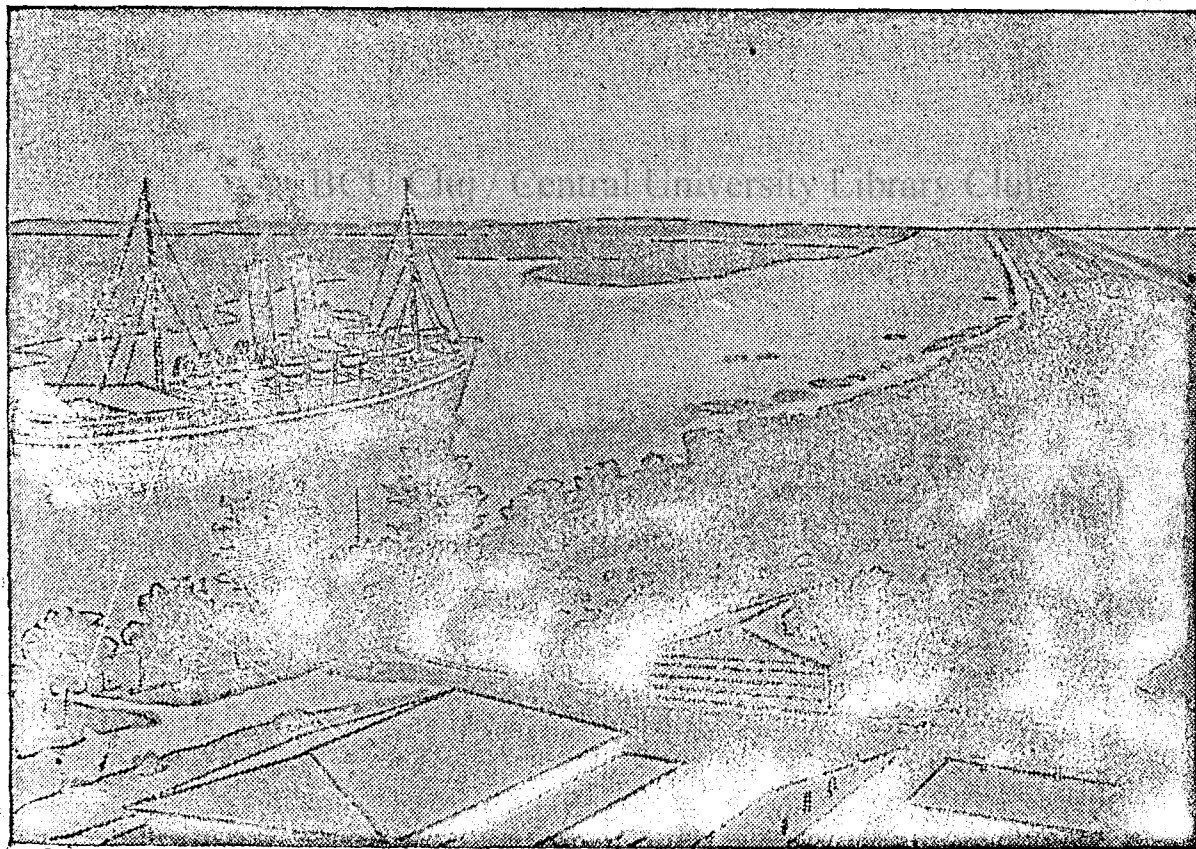
A Szezei csatorna.

Az utolsó hetek világpolitikai eseményei — az Abesszinia-Olaszország között keletkezett viszály — az általános érdeklődés középpontjába állították a *Szezei csatornát*.

A *Szezei csatorna* az Európától délre levő Afrikát Azsia délnyugati részével összekötő földdarabot szeli át. Ilyenformán a Föld-

Igy megértjük azt is, hogy miért vetette fel egy világháború gondolatát Angliának az a terve, hogy az esetleges Olaszország-Abesszinia közötti háború esetén elzárja a *Szezei csatornát*.

Régen — amikor még ember sem élt a Földön — Afrikát Azsiától egy keskeny ten-

közi-tengerből az Indiai Óceánba Azsia déli részéhez átvezető út, melynek különösen Angliára van nagy jelentősége.

De nemcsak Angliának, hanem sok más európai államnak is vannak Azsiában gyarmatai. Beláthatjuk tehát, hogy a viláfgyarmatomban milyen nagy jelentősége van a *Szezei csatornának*.

gerág választotta el a mai Szezei öböl folytatásában a *Szezei csatorna* irányában. Azonban a *Nilus* folyó torkolatánál szétterített nagy homok lerakódásával — az ugynevezett deltával — elzárta ezt a tengerárat.

Ezért az egyiptomiak Krisztus születése előtt az 1800-as években már egy csatornát létesítettek a *Nilus* és a *Szezei öböl* között.

Később ezt a csatornát bővítették, úgy, hogy rajta nagy egyiptomi teherhajók is át tudtak jutni a Sínai félsziget, Ázsia felé. Később partjai bedüledeztek s bár ismét javították, végre Krisztus után, 769-ben betemették medrét.

A világforgalom növekedésével egyre szükségesebbé vált a csatorna újabb megépítése, egyenesen a Földközi tenger és a Szuezi öböl között, hogy ne kelljen az Atlanti és Indiai óceán között járó hajóknak Afrika déli fokáig lekerülniök.

Ezért 1856-ban megalakult Párisban a Szuezi csatornát építő bizottság és 1859-ben megkezdtek a csatorna építését. Tíz évig tartott a nagy munka Lesseps Ferdinánd francia mérnök tervei szerint és vezetésével. Az állandóan folyó fejlesztések, mélyítések után ma a csatorna hossza 160 kilométer, mint a Cluj és Oradea közötti távolság. Medre aljának szélessége 70—90 méter, mélysége 9—10

méter. Így a legnagyobb kereskedelmi és hadihajók is át tudnak rajta jutni.

Az emberi elmének, akaraterőnek, az emberi összetartásnak ezt a gyönyörű munkáját az 1888-ban Konstantinápolyban kötött nemzetközi egyezmény alapján békében és háboruban egyaránt minden hajó szabadon használhatja. Azonban már az elmúlt világháboruban az angolok a csatornát a forgalom elől elzárták és a törökökkel nehéz harcot is vívtak ott.

Bár győzne a jobb belátás a népek vezetőiben s keresnék s találnák meg az utakat, módokat, melyekkel az Olaszország és Abesszinia között felmerült vitás kérdéseket békés uton el lehet intézni.

S akkor a verejtékes munkával készült Szuezi csatorna partjait és gyönyörű kék vizét nem festené pirosra emberek vére...

Dr. Tulogdy János.

Eltemették a belga királynét.

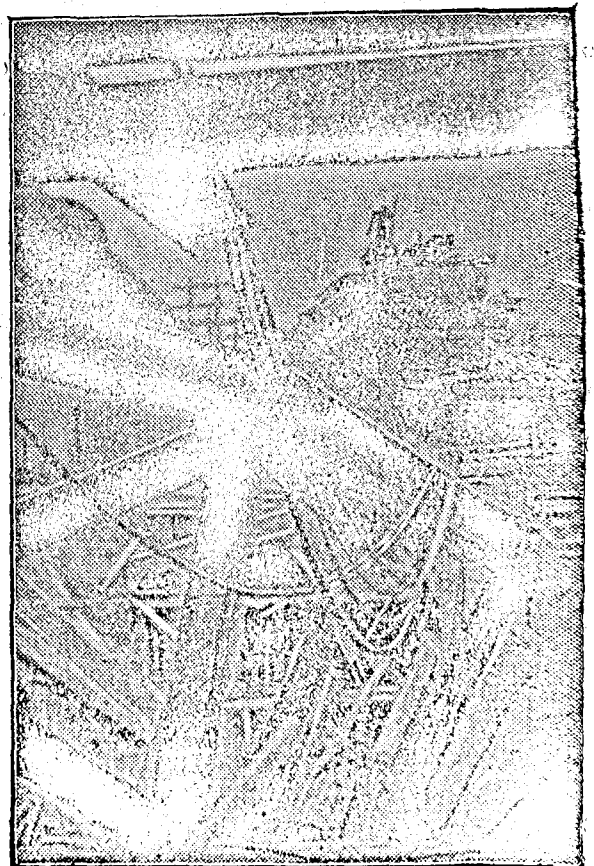

A fiatalon elhunyt Asztrid királynét nagy részvét mellett temették el. Brüsszelbe többszáz vonat szállította a temetésre a résztvevőket. Képünk a királyt és a királynét mutatja be.

Nagy szerencsétlenség Berlinben.

A berlini földalatti vasut alagútjának javítása alkalmával súlyos szerencsétlenség történt. Az alagút egy nagy szakaszon beomlott és maga alá temette az alagútban dolgozó munkásokat. A szerencsétlenség híre Németországot és az egész művelt világot mélyen

megrendítette, mert husz ember halt meg a szerencsétlenség alkalmával. A szomorú véget ért munkások temetése nagy gyászompával történt meg. A koporsókat egy nyílt téren ravatalozták fel és a koporsók mellett ásóval és csákánnyal munkások állottak díszőrséget. A temetés alkalmával Berlin városának összes harangjait megszólaltatták. Képünk a beomlott alagutat mutatja be.

Értelmezés

Az abessziniai üzlet. Napokig izgalomba tartotta a világot, hogy az abessziniai császár üzleti sakkhuzással akarta a háborus kérdést megoldani. Az abesszin császár ugyanis egy amerikai társaságnak eladta az Abesszinia területén található földi olaj kitermelési jogát, hogy az olaszok harci kedvét csökkentsék. Ez az eladás ugyanis azt jelenti, hogy az olajmezők olasz győzelem esetén is amerikai kézen maradnak. Az üzlet általános kavargást okozott, sorra tiltakoztak a nagyhatalmak. Végül is az amerikai olajtársaság arra való hivatkozással, hogy ez a szerződés a világbékét veszélyezteti, lemondott a szerződésről. Erről az elhatározásáról a társaság azonnal értesítette az abesszin kormányt. Még nem lehet tisztán látni, hogy a különös üzlet hátterében kik állanak, bizonyos azonban, hogy az amúgy is világbonyodalommal fenyegető helyzetet ez az üzlet még jobban elmérgesítette.

A súlyos és bonyolult ügyet most tárgyalja a Nemzetek Szövetsége. Az egész világ feszülten figyeli, hogy vajjon sikerül-e a háborút elkerülni?

Erdélyi bajok a nemzetközi kisebbségi kongresszuson. A Genfben folyó kisebbségi kongresszus napirendjén az előbbi uralom alatt használt helységnevek eltiltásának kérdése szerepelt. Először dr. Neugeboren Emil, volt magyar, jelenleg romániai német kisebbségi képviselő szólalt fel, aki kifejtette, hogy a helységnevek használatának eltiltása nem egyéb, mint indokolatlan bosszantás. Neugeboren szerint

Bánffy Dezső, volt magyar miniszterelnöknek a helységnevek használatáról az 1889. évben kiadott rendelete ma már teljesen időszerűtlen, de ettől eltekintve a hatóságok helytelenül hivatkoznak a tilalommal kapcsolatban erre a rendeletre, mert a Bánffy-féle utasítás csak arról szólt, hogy hivatalos használatban kell a helységneveket államnyelven írni, de semmi féle tilalmat nem tartalmazott arra vonatkozóan, hogy bármely nemzetiség saját anyanyelvén használhassa a helységneveket. Neugeboren szerint a helységnevek az anyanyelv szókincséhez tartoznak és megalázó az a tilalom, amely a saját anyanyelven való használatot korlátozza. Végül határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a nemzetkisebbségek egységes tiltakozásukat fejezik ki az erre vonatkozó rendelkezések ellen.

Jakabffy Elemér dr., a Magyar Párt volt képviselője szólalt ezután fel és keserű szavakkal utalt arra, hogy a nemzeti kisebbségek helyzete mindenütt súlyosbodott és kétségtelenül felismerhető a különböző kormányintézkedésekben a kisebbségek gazdasági tönkretételére irányuló szándék. A népkisebbségeket gazdaságilag igyekeznek tönkretenni, hogy könnyebben lehessenek az önkény zsákmányai és még kevesebb ellenállóképességük legyen kulturális erejük megvédésére. Ilyen intézkedés az is, amely szerint az anyanyelven még leírni és kiejteni sem szabad a régi helységneveket. Ez a tilalom hatalmi túltengésből ered, semmi gyakorlati értelme nincs és általában helytelen, hogy a kormányok olyan területeken éreztetik hatalmukat, ahol semmi keresni valójuk nincs.

A kongresszus nagy érdeklődés mellett folyik és az egész világ közvéleménye figyeli eseményeit. Érthető, mert negyvenmillió népkisebbség képviselője fordult ezen a kongresszuson a Népszövetséghez és onnan kéri a védelmet. Mert a Népszövetség feladatai közé tartozik, hogy a nemzetközi szerződésekbe foglalt kisebbségi jogok betartásának biztosításáról gondoskodjék.

Francia hadgyakorlatok. A francia, őszi hadgyakorlatok megkezdődtek és a világháborúban híressé vált marnei csata színterén folynak. A nagygyakorlatnak különös érdekessége, hogy azon egyetlen ló sem szerepel. Az egész tüzérséget, lovasságot és a trént motoros járművekkel látták el. A hadgyakorlatokon ilyenformán közel háromezer közlekedési jármű vesz részt. A nagygyakorlatokat a francia nagyvezérkar főnöke személyesen irányítja és azok mint meghívott vendégek több külföldi magasrangú tiszt vesz részt.

A Habsburgok visszatérése. — Magyarország fegyverkezési egyenjogúsága. A kisantant értekezlete után Benes cseh külügyminiszter érdekes nyilatkozatot tett. Benes kijelentette, hogy a Habsburgok esetleges visszatérése közelről érdekli a kisantant államait. Ha tehát valamely állam vissza akarná tenni a trónra a Habsburgokat, úgy ezt csak olyan formában teheti, amely megoldáshoz a kisantant tagállamai is hozzájárulnak, ellenkező esetben szembeállítja magát a kisantant államokkal, amelyek létérdekeinek védelmére megteszik a megfelelő lépéseket.

A fegyverkezési egyenjogúság kérdésében Benes kijelentette, hogy a kisantantnak

ben legutóbb megtartott konferenciáján elvben leszögezték, azt, hogy a kisantant államok nem emelnek kifogást a többi államok (Magyarország, Ausztria) fegyverkezési egyenjogúságának elismerése ellen, de csak abban az esetben, ha ezzel egyidejűleg növelik a kisantant biztonságát is és a többi államok fegyverkezése nem fog irányulni Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia érdekei ellen.

Véres összeütközések voltak Jugoszláviában. Szeptember elején Jugoszláviában több helyen voltak tüntetések. A tüntetők a parancsuralom ellen tiltakoztak és követelték, hogy a kormány szüntesse meg a parancsuralmat. A hatóságok a szabályszerűen bejelentett gyűlésekre és felvonulásokra nem adtak engedélyeket. A munkásság azonban ennek ellenére megtartotta a felvonulásokat és a gyűléseket. Több helyen voltak komoly összetűzések Lutherbergben vér is folyt. A csendőrség sortűzet adott le a tömegre, mert állítólag a tömeg köréből valaki a csendőrökre tünt. Az összeütközésnek halott és sebesült áldozatai vannak.

Kommunista izgatás. A külpolitikai viszonyok összehangolása megint felkeltette a szovjet étvágyát: — forradalomba akarja kergetni az egész világot, hogy azután bolsevizáljon. Nagy erővel folyik a bolsevista izgatás mindenütt — Franciaországot és Olaszországot kivéve. Egyes országokban — Amerikában, Angliában és Nyugat-Európában — pedig már mértéket öltött, hogy ez az országok diplomáciai uton tiltakoztak a szovjet kormányról. A szovjet Amerikához intézett közléseiben tagadta, hogy az országban része volna, hangsúlyozta, hogy vállalt kötelezett-

ségét (hogy nem izgat) megtartja, de a nemzetközi kommunizmussal szemben semmi kötelezettséget nem vállalhat. Az orosz válasz fölényes hangja Amerikában nagy felháborodást keltett a attól tartanak, hogy a két állam viszonya elmérgesedik.

Genfbe utazott Magyarország külügyminisztere. Kánya Kálmán, Magyarország külügyminisztere a Nemzetek Szövetségének ülésére Genfbe érkezett. A magyar külügyminisztert több külügyminiszteri főtisztviselő kísérte el. Különben Gömbös magyar miniszterelnök az osztrák kormánnyal megbeszélte, hogy Ausztria és Magyarország egységes magatartást tanúsítanak a népszövetségi tanácsülésen. Hir szerint Magyarország emlékirattal fordul a tanácshoz, amelyben kéri fogja fegyverkezési egyenjogúságának elismerését. Gömbös ajánlotta az osztrák kormánynak, hogy hasonló előterjesztéssel forduljon a népszövetségi tanácshoz.

Az albán lázadás vége. Az albániai összeesküvés minden részletét kiderítették és a tetteseket letartóztatták. A vészbiróság ítéletei nagyon szigorúak. Számos halálos ítéletet és sok életfogytiglani büntetést szabtak ki. Albániában a rend teljesen helyreállt és a kormány ura a helyzetnek.

Belpolitikai hírek

Tovább is cenzúra lesz! Az ostromállapot és cenzúra határ-ideje közelebről lejárt volna. Minthogy a parlament munkája szünetel, lehetett remélni, hogy a kormány megszünteti az ostromállapotot és cenzurát. Most hivatalos jelentést adott ki a kormány ebben a kérdésben. A jelentés szerint az ostromállapotot és a cenzurát királyi rendelettel meg fogják hosszabbítani. Az intézkedésre a parlament által régebben megszavazott törvény ad jogot.

Királyi bizalom a kormány iránt. Târgu Jiulban most leplezik le egy hősi halált halt leány emlékszobrát. A kormány már rég készül a nagy ünnepekre. Az ünnepségen a király is részt fog venni. Az ünnepség alkalmával a liberális párt nagy gyűlést fog tartani, azon az összes miniszterek meg fognak jelenni. Az ünnepségek után Tatarescu miniszterelnök diszbedet ad birtokán levő kastélyában. Azon a király is meg fog jelenni. Abból a tényből, hogy az uralkodó elfogadta a meghívást, következtetik, hogy a kormány helyzete fellele egészen biztos. Ha ugyanis a uralkodó és a kormányelnök között ellentétek volnának kormányzati vagy belpolitikai kérdésekben, az uralkodó bizonyára nem fogadta volna el a miniszterelnök meghívását. A Bucuresti-i újságok szerint a Târgu Jiulu-i ünnepek alatt fontos külpolitikai kérdéseket is fognak tárgyalni. Erre az időre ugyanis Titulescu külügyminiszter is hazaérkezik és a királynak beszámol a külpolitikai helyzetről. Hazaérkezett Savel Radulescu külügyi államtitkár is, aki a Bled-i kisantant konferencián

A

Keleti Újság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.

képviselte Romániát. Szóval a tervezett ünnepségen sok fontos bel- és kül-politikai kérdés kerül elintézésre.

Ki lesz a Nemzeti Bank kormányzója? Ismeretes, hogy a külföldi pénzáttalásokkal kapcsolatos botrányok miatt a Nemzeti Bank kormányzója lemondott. A fontos állást még nem töltötték be. Valószínűleg szeptember közepén nevezik ki az új bankkormányzót. Nem lehet még tudni, hogy ki lesz.

Megkezdődött a pártok politikai tevékenysége. Az államférfiak és politikusok nyári vakációjára végetért. Sorra érkeznek meg Bucuresti-be a vezető politikusok. Minden pártban élénk tevékenység kezdődött. Különösen az ellenzéki pártok körében uralkodik nagy élénkség.

Goga az érdeklődés központjába került. Közöltük a lapunkban, hogy Goga Octavian, egy ausztriai fürdőhelyen Titulescuval fontos megbeszélést folytatott. Azt is megírtuk, hogy a megbeszélésnek politikai hátter van. Most nagy feltűnést keltett a Goga-párt lapjának egy cikke, amelyben arról van szó, hogy Goga több pártot egyesíteni akar, ha másképpen nem, közös munkára. Az együttműködés elsősorban Cuzával való volna meg.

Egy színész nő szerelmének kússzatitkai. Egy híres magyar színész nő szerelmének, életének és házasságának kússzatitkairól közöl pompás cikket a Délibáb új száma. A kitűnő színházi képeslap 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, alágerszövegeket, egyfelvonásos szindarabokat, színházi riportokat, beszámolókat, pletykákat, rendkívül érdekes filmrovatot és több mint száz képet közöl. A Délibáb új száma 7 lej.

Hírek

Szeptember 30-ig fogadják el az állami pénzügyintézetek adóbonokat. A pénzügyminiszter utasította az állami pénzügyintézeteket, hogy az adóbonokat szeptember 30-ig fogadják el. A rendelkezésre azért volt szükség, mert több helyen szeptember elseje után nem akarták elfogadni az adóbonokat.

Negyven kisebbségi alkalmazott veszteti el kenyérét. A Cluj-i egyetemi klinikán nagyarányú elbocsátásra készülnek. A kisebbségi alkalmazottakat, szám szerint negyvenet, el fogják bocsátani. Az elbocsátást azon a címen alkalmazzák, hogy az elbocsátott tisztviselők nyelvvizsgálója nem sikerült. A kisebbségi tisztviselők közigazgatási pert fognak indítani.

Szép idő lesz szeptemberben. Az időjárás-kutatók szerint az augusztusi esők után egész Európában felmelegedett az időjárás. A jóslatok szerint szeptember hónap melegebb lesz, mint augusztus és állandó szép időre számíthatunk. Ha a jóslat bevalik, úgy legtöbb helyen remélni lehet a kukoricatermés beérését. Sok helyen ugyanis még négy-öt fagymentes hét kell a kukoricának, hogy megérjen.

Az Olt folyóba zuhant egy személyvonat. Sulyos szerencsétlenség érte a Vöröstoronyi szoros közelében egyik személyvonatot. A személyvonat a Raul Vadului állomásra való befutása előtt az Olt folyóba zuhant. Csúpan két vagon nem mozdult ki a sínekből, a többi a mélységbe esett. Sibiuból a helyszínrre azonnal segélyvonat érkezett. A beindított vizsgálat megállapította, hogy a vonat egy kanyart túlnagy sebességgel

vett és ezért zuhant bele a folyóba. Marin Galin mozdonyvezető és Mihail Ilie fűtő meghaltak, az egyik kalauz megsebesült. A forgalmat egyelőre átállással bonyolítják le.

Pusztító vihar volt Amerikában. Mexikó és délkelet Amerika partvidékén borzalmas orkán pusztított a szárazföldön és a tengeren. Az orkán több falut teljesen elsepert a Föld színéről, gőzösök futottak zátonyra és a hidak hatalmas méretű vasszerkezeteit gyufaszálként roppantotta össze az orkán. A halottak száma több ezerre rug. Az Egyesült Államok kormánya kivételezte a haditengerészetet és a hadsereg műszaki csapatait, hogy a mentést elvégezzék.

Nagy a munkanélküli szellemi munkások száma. Megdöbbentő kimutatást közölnek a Bucurest-i ujságok. A kimutatás szerint Romániában száz-ezer munkanélküli szellemi munkás él. A munkanélküliek között van tizenkétezer tanító, nyolcezer középiskolai tanár, hétszáz színész, háromezer gyógyszerész, ezenkívül orvosok, ügyvédek, egyetemi hallgatók és magántisztviselők szerepelnek a szomorú kimutatásban.

Összeütközés a csendőrök és szász legények között. A Sibiu mellett fekvő Sura-Mare községben sajnálatos eset történt. Az utcán sétáló szász legények közül egyik elvert egy csendőrt. Ezért több legényt letartóztattak. A szász képviselők és vezetők azonnal érintkezésbe léptek a kormánnyal, hogy a legényeket bocsássák szabadon. A letartóztatott tizenegy legény közül tízet szabadon bocsátottak, egy legényt, akiről kétségkívül behizonyosodott, hogy megütötte a csendőrt, fogva tartották.

A magyar tanítók figyelmébe!

A lezárult iskolai év folyamán a magyar tannyelvű elemi iskolák legnagyobb része bevezette és kipróbálta a Minerva Rt. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent egységes tankönyveket. Az állami és egyházi szakbírálók egyforma elismeréssel ajánlották a könyvek kiadását és az egy évi gyakorlati használat teljesen igazolta azokat a reményeket, amelyekkel a tanítóság ezekhez a tankönyvekhez fűzött. Gyakorlati tanfélék ismertették a tankönyvek kiadó használatosságát és az azok útján elért eredményeket. A kiadó vállalat az elmúlt év folyamán több mint 2000 darab ismertetési példányt küldött szét s így a tanítóság tulnyomó nagy részének módjában állott személyesen ismertetni a legkiválóbb román és magyar tankönyvírók által a pedagógia összes követelményeinek figyelembe vétele mellett összeállított, feltűnően szépen illusztrált és nyomdatechnikailag is tetemesen kiállított tankönyveket. A sok szemléltető kép és ábra, a számtani részekben pedig a bő példátár nagyban megkönnyíti a tanító munkáját s feltétlenül biztosítja az eredményt. Amennyiben valamelyik tanító ur még nem kapott volna ismertetési tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomdai Rt.-hoz, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5, ahonnan a pontos cím közlése mellett megkapja az őt érdeklő tankönyvet.

A szóban levő tankönyvek szerzőinek nevét, a könyvek főbb tárgyát, engedélyezési számát és árát az alábbiakban adjuk:

1. Fejes—Felméry—Dócziné: *Új ABC. A jelképes írásvásolás és fonetikus módszereket egyesítő ABC és olvasókönyv az elemi népiskolák számára.* (Eng. 487—1931. cons. perm. sz. a.) Ara 24 lej.

2. Fejes—Felméry—Dócziné: *Vetérkönyv az új ábécéhez.* Ara 8 lej.

3. Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed és Ósz Sándor: *Magyar olvasókönyv, számtan és egyéb tudnivalók az elemi iskolák II. o. számára.* (Eng. 43—1932. és 9588—1933. sz. a.) Ara 50 lej.

4. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ósz Sándor és Ferenczy Gábor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, számtan, limba română, carte de cetire, istoria și geografia az el. isk. II. o. számára.* (Eng. 84.422—1933. és 98674—1933. sz. alatt.) Ara 80 lej.

5. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mérés, limba română, carte de cetire și istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára.* (Eng. 84418—1933, 95.388—1933, 97.365—1933, 98673—1933. sz. a.) Ara 90 lej.

Negyvenöt román repülőgép zuhant le ebben az évben. Az utóbb történt repülőgép szerencsétlenségek felkeltették a figyelmet, hogy mi lehet az oka a sok szerencsétlenségnek? Hiszen ebben az évben negyvenöt repülőgép járt szerencsétlenül. Ezekből huszonkettő katonai repülőgép volt. A megállapítások szerint a baleseteknek egyötöd része géphiba miatt következett be. A többi szerencsétlenségek a vezetők hibájából keletkeztek.

Szerencsétlenségek a kutgém mellett. Simleul-Silvaniei-n Dikó István szijgyártómester az udvaron a gémeskut mellett dolgozott. A szomszédasszony vizet merített a kutból. Közben a kut keresztfájáról egy vasnehéz leszakadt és olyan szerencsétlenül esett Dikó István fejére, hogy meghalt.

Hogyan kézbesítik a magyar táviratokat? Séra Gézané tanítónő a református Egyházkerülettől a következő, posta által elírt magyar szövegű táviratot kapta:

„Cluj 3.

Nr. 314,

Vette: Olvashatatlan aláírás.

29. VIII.

16 óra Sercua Reformatus tanító

Tg. Săcuesc.

8884 leuir leordeuiba nyert kiniz 2 cinta helyett vasarhelyi puspök

Helyettes.³

A megfejthetetlen szövegű távirat tanúsítja, hogy milyen nagy baj származik abból, ha a postán nem ismerik az országban élő népesség nyelvét.

Százötvenhárom éves ember halála. Hadjomar Magboul. Egyiptomban lakó törzsfőnök 153 éves korában meghalt. Legfiatalabb gyermeke 73 éves.

A halhatatlan emberi test. Carrell Nobel díjas csodálatos kísérleteket folytat, amelyeknek célja az emberi test egyes részeinek halhatatlanná tétele. A híres tudós kísérletei eredményesek járnak. Erről a példátlanul nagy fontosságú felfedezésről rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. — A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan kitűnő cikket, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a Tolnai Világlapjában. Egy szám ára 10 lej.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Erdélyi szindarab a rádióban.

A budapesti rádió érdekes előadásra készül. Szeptember 15-én este 9 óras kezdettel előadja főszerkesztőnknek, Gyallay Domokosnak *Külön nóta* című háromfelvonásos szindarabját. A *Külön nóta* a következő szezonban a budapesti Nemzeti Színházban is bemutatásra kerül. Gyallay főszerkesztő azzal a gondolattal foglalkozik, hogy erdélyi tárgy darabját az erdélyi műkedvelők számára is átdolgozza és kiadja. Köszönettel venné tehát, ha a rádióelőadás meghallgatói megjegyzéseiket, tanácsaikat közölnék vele.

Összeütközött két automobil Brasov mellett. Brasov és Sibiu között az országuton súlyos autószerencsétlenség történt. Két autó Arpás község határában összeütközött Fazekas Sámuel kereskedő az összeütközés alkalmával meghalt. A két kocsi többi öt utasát eszméletlen állapotban szállították kórházba. Két utas állapota életveszélyes.

Átment a Dnyeszter hídon az első román mozdony. Mint köztudottunk lapunkban, a Tighina-i Dnyeszter-hidat javítják. A hid javítási munkálatai annyira jutottak, hogy közelebről egy romániai mozdony próbaképpen átment a hídon. A próba a mérnökök megállapítása szerint jól sikerült. A hid teljes kijavítását rövidesen befejezik.

Cigány háborúság. A székelyföldi Turia községben csunya verekedést rendeztek a cigányok. Munteanu Joan sátoros-cigány összevezett feleségével. A verekedés hevében Munteanu tőből leharapta felesége orrát. A nagy hármára összeszaladtak a cigányok és általános verekedés kezdődött. Utótték egymást agyfa-főbe, köt szuró és vágó szerzeszámok is kerültek elő. A vége az lett, hogy négy súlyos sebesült maradt a családi hádszintéren.

Coroiu Abessziniába akart szökni. Az újból fogságba került rablóvezér, Coroiu vállalása alkalmával előadta, hogy Abessziniába akart szökni. Titokban egymillió lejt ajánlott fel egy kijárónak, hogy utlevélet szerezzen neki. A kihallgatásnak mulatságos vége volt különben. Coroiu azt mondta, hogy azért akart Abessziniába utazni, mert olaszellenes érzelmű és a császár hadseregébe akar katonának állani. Mikor megkérdezték tőle, hogy miért olyan nagy ellensége az olaszoknak, ártatlan arccal jelentette ki:

— Nem értem, hogyan lehet a másét elvenni.

Coroiu nyilván elfelejtette, hogy ő éppen abból élt, amit másoktól elrabolt.

Állomásfőnökök — négy középiskolai végzettséggel. Idén rendelet jelent meg, mely szerint állomásfőnöki vizsgára csak olyanok jelentkezhetnek, akiknek érettségijük van, vagy pedig főiskolát is látogattak. Kisebbségi állomásokon olyanok is lehetnek állomásfőnökök, akiknek négy középiskolai végzettségük van.

Virágzó almafák a Székelyföldön. A Treiscauna-i medencében uralkodó kedvező időjárás következtében több helyen másodszer nyílnak az almafák. Egy-egy almafa még szebben virágba borul, mint tavaszi virágzás idején.

Vasuti szerencsétlenség Németországban. A München—Hamburg között közlekedő gyorsvonat Ansbach állomáson összeütközött egy tolató mozdonyal. Az összeütközés rendkívül heves volt, mindkét szerelvény megrongálódott, számos utas súlyosan megsebesült. Az egyik mozdonyvezető és két utas állapota válságos.

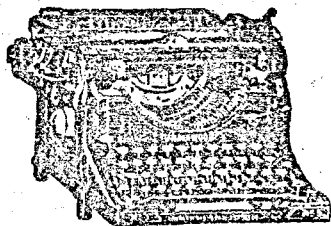
Iskolaterembe szaladt a teherautó. Az angliai Norwoodban súlyos szerencsétlenséget okozott egy teherautó. Az autó kormányja elromlott és teljes sebességgel egy iskola falának szaladt. Az iskolában a tanító éppen előadást tartott a gyermekeknek. A kocsi borzalmas szerencsétlenséget okozott. A kocsi a terem falát átütötte és a terembe szaladt. — A beomlott épület maga alá temette a bennlevőket. Három gyermek meghalt, tíz gyermek súlyosan megsebesült. A könnyebb sebesültek száma igen nagy.

Halálos végű fürdés. Két halálos áldozata volt a fürdésnek Satumare megyében. Nistru községben Dobay József másfél éves kisfiút felügyelet nélkül hagyták. A kis fiú fürödni akart és beleesett a ház előtt lévő árokba. A vízben megfulladt. Crai-Darolt községben Daniciu Juon 8 éves kis fiú fulladt bele a község mocsaras árkába.

A Magyar Népet terjesztő magyar kötelesség!

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek ártéri árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellékekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

“RAPID”
ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mivel pótolhatjuk állataink takarmányszükségletét a szárazság okozta inségben?

Takarmányinség idején egy nagyon fontos kisegítő eleség a kukoricaszár, amit, ha gondosan raktunk össze és okszerűen etetünk, egy a meddő szarvasmarhánál a szénát teljesebben pótolja.

Minél korábban vágjuk le a kukoricaszárat és minél hamarabb raktározzuk el, annál értékeesebb takarmányt nyerünk belőle. Sajnos, ezt az értékes takarmányt még nagyon sok helyen ma sem becsülik meg, későn vágják le a kórét és csak akkor hordják össze, amikor annak értékes táplálóanyagát már kiugozta az eső, a szél letördelte a legértékesebb levélzetét. Az ilyen szárat bizony az állat nem eszi meg, hanem csak kiszórja a jászolból és éhen vész mellette. A lusta gazda pedig majd a fejét vakarja és panaszkodni fog a szénahiány okozta csapásra, mert nem vigyázott arra sem, amivel segíthetett volna magán és megmenthette volna marháit az éhségtől.

Az állatélettani kísérleti állomáson megvizsgálták a különböző hónapokban levágott és eltett kukoricaszár tápláló értékét és azt találták, hogy az október hónapban levágott és gondosan elrakott szár értéke egyenlő a közepes minőségű széna értékével, míg a novemberi vágású és gondosan elrakott szár már csak a nagyon gyenge minőségű szénával ér fel. A decemberben behordott kukoricaszár annyit sem ér, mint a szalma, mert az teljesen kilugozódott.

Egy kis munkatöbblettel elsőrendű jó kukoricaszárat nyerhetünk. Szeptember hónap elején, amikor már a kukoricaszem keményedni kezd, de amikor a szár még szép zöld, csak a buga kezd száradni, a cső felett vágjuk le a szárat és megszáritva tegyük el azt fedett helyre. A meddön maradt szárat is zölden vágjuk le és azt is tegyük el. Az ilyen szép zöld takarmányban sok az értékes fehérje és cukor, ami, ha a szár megvényül, átalakul kevésbé tápláló anyaggá.

A kukoricaszem termésnek a bugázás nem fog ártani, de vigyázni kell, amíg teljes a szem, ne vágjuk le a felső részt, mert akkor

ránkos lesz a szem. Tehát csak akkor vágjuk le a szár csőfeletti részét, amikor a szem már keményedni kezd, a kőröm benyomására nem folyik belőle tejes nedv. A bugázás által a kukorica két héttel hamarabb fog beérni, ami ha buzát vetünk utána, nagyon előnyös, mert két szántást tudunk csinálni. Az idén kényszerérés következtében, akkor is sok ránkos szem lesz, ha nem is vágjuk le a szár felső részét, amit azért említetek meg jó előre, nehogy tanácsom rovására írják a szemek zsugorodását.

A szárat közvetlenül a föld felett vágjuk le, mert azzal is több takarmányunk lesz. Ne kössünk túl nagy kővéket, nehogy a közepén megpenészedjen. Törés után azonnal vágjuk le a szárat és 2-3 nap múlva hordjuk is be. Az elrakásra legjobban megfelel a rudakból összeállított üsztürü, amit úgy készítenek, hogy néhány meghegyezett erős rudat egyenes vonalban, egymástól két méternyire a földbe vernek és azokat vízszintes irányban több sor ruddal összekötik, amire úgy rakják reá a szárat, hogy a felrakott szár átmérője legfennebb $1\frac{1}{2}$ méter legyen. Ezen nagyszerűen áll a kukoricaszár és az eső, ha nem tud kárt tenni benne. Apránként le is lehet szedni róla a kővéket, anélkül, hogy a visszamaradottaknak kárára volna.

A kukoricaszárat általában egészen szokták etetni, a kővét kioldva a jászolba teszik, amit a marha lassan kiválogat, a leveleket és a szár vékonyabb részeit megeszi, a vastagabb részeket otthagyja, amit vagy almózásra, vagy tüzelőanyagként használnak. Az idén ezt a még sok táplálóanyagot tartalmazó kórót nem szabad veszni bagyni, hanem azt fel kell etetni.

Ha a kukoricaszárat teljes egészében értékesíteni akarjuk, úgy azt fel kell aprítani. Nagyobb gazdaságok az aprítást szántépeggéppel végzik, amely a legtökéletesebb munkát végzi, mert a szárat hosszirányban aprózza, vagyis tépi és ezáltal egész vékony szelvényekre bontja és annyira megpuhítja, hogy az állat minden további eljárás nélkül is szá-

vesen megeszi. Kiseb gazdaságok szecska-
vágó géppel aprózzák fel a szárat, ami már
nem olyan tökéletes, mert a gép keresztbe
vágja a szárat és a vastagabb részekből meg-
lehető kemény darabok kerülnek ki, amiből
az állat elég sok izéket hagy. Az a gazda, aki-
nek nincsen szecska-
vágó gépe és egészében
eteti a kukoricaszárat, az az izéket szedje
össze, baltával vágja apróra és az alábbi el-
járás szerint tegye feleltethetővé. A felapró-
zott, felszecska-
zott kukoricaszárat meg kell
puhítani, fülleszteni kell.

A füllesztésnek többféle módja van. A
kisgazdának nincsen annyi füllesztési való
takarmánya, amiért költséges füllesztőt épít-
sen. Öneki megfelel, ha két nagyobb kádban
puhítja a takarmányt, vagy ha az sincsen,
ugy a csűr egyik sarkában deszkadarabokból
csinál egy kétrekeszes ládát és abban készíti
el a marhája eleségét.

A felaprózott kukoricaszár egy részét be-
leteszi az egyik kádba, vagy ládába, azt jól
letapossa, majd forró sós vízzel leönti. Any-
nyi 3 deka sóf fegyünk a vízbe, ahány mar-
hánk van, mert körülbelül ennyi sóra van
szüksége naponként egy marháának. A forró
vízből annyit öntünk a szecska-
ra, hogy annak alsó része is nedves legyen. Ezután a
szecska másik részét is belerakjuk, azt is le-
tapossuk és meglocsoljuk forró sós vízzel,
majd deszkával beföldjük és néhány kilós kö-

vet teszünk reá. Huszonnégy óra múlva az
így elkészített szecska kellemes szagu, puha
takarmányt szolgáltat, amit a szarvasmarha
mind elfogyaszt. Nagyon kívánatos volna,
hogy a szecska 48 óráig puhuljon az elmon-
dottak szerint, de akkor már három olyan
nagy edényre van szükség, amiben elérjen
a napi adag, mert minden nap egy edénnyel
rakunk be és egy edénnyel fogyasztunk el,
két edényben állandóan fülled a takarmány.

A sóf minden nap adjuk a takarmány-
hoz, mert az állat szervezetének arra szüksége
van, abból készíti a megevett takarmány el-
bontására szükséges nedveket. Ha sok sóf
adunk az állatnak, az viszont ártalmas; ép-
pen azért tartunk meg az aranyközéputat és
naponként és darabonként három deka sóf
számítsunk egy nagy, marha részére. Sokan
hetenként csak egyszer adnak sóf az állatnak,
ugy, hogy két fakanál sóf lenyomnak a tor-
kán minden vasárnap. Mit szólna a gazda
ahhoz, ha az asszony egy héten át sófalanul
főzne, és vasárnap az egész héten megspórolt
sóf egyszerre fenné a levesbe?

Csak füllesztett takarmányt nem szabad
etetni, mert ezáltal elkényesedik, elpuhul az
állat. Egy kevés szénát vagy szalmát min-
den nap etetni kell az állattal, mert annak
erős rágása következtében sok nyál képződik,
amire nagy szükség van az emésztésnél.

Bodor Kálmán.

Házilipari és gazdasági kiállít-
ás lesz Aiud-on. Az Aiud-i re-
formátus Nőszövetség már több-
 ízben rendezett jólsikerült gaz-
dasági és háziipari kiállításokat.
Szeptember 15-én az eddigiek-
nél nagyobb szabásu kiállítást
akar rendezni az Iparos Önkép-
zőkör összes helyiségében. Terv-
bevette a Nőszövetség, hogy
nemcsak a város, hanem az
egész vidék bevonásával fogja
megrendezni a kiállítást.

Megjelent az Erdélyi Gazda
legújabb száma. Erdély ma-
gyar gazdatársadalmának leg-
jobb mezőgazdasági szaklapja
az Erdélyi Gazda, amelynek
legújabb száma is gazdag tar-
alommal, csinos kiállításban

jelent meg. A lap legújabb szá-
ma időszzerű szakcikkekkel kö-
zöl a mezőgazdaság, állatte-
nyésztés és növénytermelés kö-
réről. Az egyes rovatban így:
Törvények, Rendelet, Egyleti
Élet, Kertészet és Gyümölcsé-
szet, Állattenyésztés-Növényter-
melés, Vadászat, Szövetkezeti
Élet, Piaci árak és Vegyes köz-
lemények tájékoztatja a gazda-
közönséget az időszzerű teendő-
kön kívül a legújabb törvé-
nyek és rendelték, hírek és
egyéb tudnivalók felől. Az Er-
délyi Gazda az Erdélyi Gazda-
sági Egylet hivatalos lapja,
amelyet az egylet tagjai 60 lej
évi tagdíj ellenében kapják, a
nem tagok részére az előfizet-

tési díj 80 lej. Az EGE. az ér-
deklődőknek díjtalanul küld
mutatványszámot egyszerű
megkeresésre, mely a következő
címmel küldendő: Erdélyi Gaz-
dasági Egylet Cluj, Str. A. Mu-
reşan 10.

Gyümölcsfák, cserjék, disz-
hokrok közös beszerzése. Az
Erdélyi Gazdasági Egylet az
idén is közösen óhajtja besze-
rezni kedvezményes ár és fu-
vardíj mellett a gazdák részére
szükségelt gyümölcsfacsemeté-
ket. Felhívja ezért az érdekelt
gazdákat és kerttulajdonosokat,
hogy szükségletüket összeírni és
az E. G. E. címére (Cluj, Str.
A. Mureşan 10.) beküldeni szí-
veskedjenek.

Fontos tudnivalók.

Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy dacára az általános drágulásnak, a *Porzol* ára nem emelkedik. Sőt a nálunk jelentkező azon olvasóinknak, akik legkevesebb 50 kg. *Porzolt* óhajtának, az engedmény 7.5%, ezen mennyiség alatt az engedmény 5 százalék.

Ötven kg. *Porzol*-t természetesen csak olyan alapon lehet megrendelni, hogy a gazdakörök egyszerre rendelik meg a tagjaiknak szükséges pácot, avagy több olvasónk összeáll és egyikük nevén, egyszerre adják fel rendelésüket.

Ilyen esetekben még az a tény is van, hogy a gyár 50 kg-ot fuvarkölségmentesen szállít le a megadott állomásra.

Mit ér a Porzol?

Egy olvasónk, aki tavaly először használt *Porzol*-t, tehát alkalma volt a gálicos nedves csávázással szemben összehasonlításokat tenni, a következő érdekes írásos véleményt küldi be szerkesztőségünknek:

„Mult évben először használtam buza és rozspácolásra *Porzolt*. Ennek használatára előszörban azért hagytam magam rábeszélni, mert évek hosszú során át beleuntam a hosszadalmas, körülményes gálicos csávázásba, amelynél még a leggondosabb fűrésztés dacára is mindig volt üszkös buzám, viszont a csávázott vetőmagvak szárítgatását is nagyon körülményesnek és tökéletlen munkának tartottam, nem is szólva arról a veszélyről, amit az esetleges száraz tárolás való vetés jelenthet.

Porzol után tényleg nem láttam még nyomát sem az üszögnek, a buza az idén erősszárú duslevélzetű volt, kalásza pedig fejlettek, feltűnően nagy volt a bokrosodás, amit gálicot hasz-

KI NE ADNA IGAZAT ABBAN,
hogy érdemes, sőt szükséges a vetőmagvakat

PORZOL-lal

pácolni,

mikor a porzolás gyors és egyszerű, azonkívül biztos:

1. az üszögmentesség,
2. holdanként 10—15 kg. vetőmagmegtakarítás,
3. egy mázsa terméstöbblet.

A „MAGYAR NÉP” szerkesztősége bárkinek tanácsot ad a az olcsó beszerzésre!

náló szomszédaim meglepetéssel láttak. *Terméstöbblet bizonyos volt.* A buzánál a bokrosodás oly erős volt, hogy egy tő 8—14 mellékajtást mutatott, addig a szomszédos gáliccal kezelt buzában, legfeljebb 3—4 mellékajtást találtunk.

Meg kell jegyeznem, hogy földem semmivel sem jobb a szomszédokénál, nálunk holdanként 100 kg. buzát, rozstot vetnek, ezzel szemben én 20—25 kg. vetőmagmegtakarítással is jobb termést érek el, mint gálicot használó gazdatársaim. A megtakarított vetőmag különbözetnek bizony a mai nehéz világban ezer helye is van.”

Fehérnemű szabászati és varró tanfolyamot rendez az Erdélyi Gazdasági Egylet Clujon október hó 1-től, november hó 15-ig. A tanfolyamon az összes férfi és női fehérnemű, ágynemű, babakelengye stb. szabását és varrását tanítják. A tanfolyamot özv. Deésyné Tömösvári Mariska volt női ipariskolai tanárnő vezeti. A tanfolyamon

részvehetnek falusi és városi asszonyok és leányok. A tanfolyam célja, hogy rövid idő alatt minimális díj ellenében a háziasszonyok és leányok saját és családjuk szükségletét ki tudják szabni és megtudják varrni, aki pedig életpályánál választja a fehérnemű készítését, annak alapvető munkálatait jó vezetés alatt helyesen tanulják meg. A tanfolyam részvételi díja egész időre 800 lej. Jelentkezéseket elfogad az E. G. E. titkári hivatala Cluj, Str. A. Mureşan 10., naponta d. e. 9—2-ig.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület mint minden évben, az idén is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamot szeptember 21—30. napjain székelylén. A tanfolyamon résztvehetnek férfiak és nők, fiúk és leányok. Az előadások naponta d. u. 4 órától tartanak az egyesület házsongárdi telepén. A tanfolyam beirási díja 100 lej, egyébként a tanfolyam ingyenes.

Nem szabad ötven kilométernél nagyobb távolságra lábon hajtani a jószágot!

Az állati betegségek terjedésének megakadályozása céljából szigorú intézkedést léptettek életbe. A földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy élő állatokat ötven kilométer távolságon túl lábon hajtani nem szabad. A rendelet nem vonatkozik a földművesek és gazdák állataira, csupán a kereskedők és mézárások által vásárolt állatokra. Ezeket az állatokat 50 kilométernél nagyobb távolságra vasuton kell szállítani. Csak abban az esetben hajtathatók lábon, hogyha a vasuton való szállítás nagyobb kerülővel történik, mint ahogyan lábon hajtva a célt elérhetné. A rendelet arról is intézkedik, hogy milyen feltételek mellett szállíthatnak teherautó tulajdonosok állatokat.

Hogy fizetik a lencsét?

Tréiscaune megyében jól sikerült a lencse-termés. Mint hogy az idén általában kevés lencse termett más országokban, nagy keletje van a székelyföldi lencsének. Ausztriai kereskedők ezer és ezerkétszáz lejfel fizetik mázsánként a lencsét. Figyelmeztetjük a gazdákat, hogy ne siessék el lencse-termésük eladását, mert valószínűleg még tovább fog emelkedni ára.

Piaci árak a Bánátban.

Buza 340—360, kukorica 270, zab 220, takarmányárpa 280, sörárpa 320, mohar 480, tök-mag 540, napraforgómag 320, lucerna 4200, vörös here 3000 lej mázsánként.

Terményárak Braşov-ban

Buza 400—420, rozs 270—280, sörárpa 260—290, takarmányárpa 250—260, kukorica 340—350, zab 230—260, lencse 600—800, fehér bab 380—450, krumpli 80—110 lej mázsánként.

Dr. Biró József távozása.

A Targu-Mureşi iparkamara vezetőségéből rendre-rendre az összes magyarok kimaradtak. Az Iparkamara régi kiváló főtitkára, dr. Biró József is távozik a kamara vezetőségének köréből. Dr. Biró József bizonyos okok miatt még ez év januárjában kérte nyugdíjaztatását. Az akkori vezetőség azonban arra kérte, hogy vezesse tovább is ő a kamara ügyeit, addig, amíg az új választások után a kamara átszervezése megtörténik. Sajnos dr. Biró József nem maradhatott meg állásában, mert helyzete a kamaránál tarthatatlanná vált. Dr. Biró József most két hónapi szabadságra távozott és onnan már nem is tér vissza az iparkamara főtitkári székebe. Távozása óriási vesztesé-

get jelent a székely-főváros iparos társadalmára nézve, de bizunk abban, hogy nagyszerű képességeinek és páratlan munkabírájának a magyarság nagy hasznát fogja venni ezután is.

Súlyos büntetés szabálytalan öröklés miatt.

Petre Traian Cluj-i vámőrésre berendezett malmában Veres Miklós pékmester kereskedelmi célokra búzát őröltetett és a lisztet kenyérré dolgozta fel. A pénzügyi hatóságok tudomást szereztek a szabálytalanságról. A malomtulajonost negyed millió lej pénzbírsággal sújtották, a péket 178 ezer lejre büntették meg.

Hány kisiparos van Romániában?

A munkaügyi minisztérium kimutatást készített a Romániában működő összes kisiparosokról. A kimutatás szerint Romániában százötvenegyezer kisiparos dolgozik. Ez a nagy szám mindennél jobban bizonyítja, hogy milyen nagy jelentősége van a kisiparos társadalomnak. Figyelmeztető, hogy az arra illetékes szerveknek mindent meg kell tenniük a kisiparosság megsegítésére és támogatására.

Nem kell tanonciskolába járni a 18 évnél idősebb iparos tanulóknak. Sok helyen az idősebb iparos tanulókat és az olyanokat is, akik magasabb iskolákat végeztek arra kötelezik, hogy tanonciskolába járjanak. A törvény módot ad arra, hogy az ilyen tanulók mentesüljenek az iskola látogatásától. A felmentés iránti kéréseket hivatkozással a munkaügyi minisztérium 1933 február 24-én kelt 116972 számú rendelkezésére — a tanonciskolai igazgatóságok útján az „Inspectorul Invățământului Muncitoresc” címére kell esetről-esetre benyújtani.

FIGYELEM!

Ne mulassza el meglekinteni

GERGELY JÁNOS
szőrme-szalonját,

CLUJ,
Str. Iuliu Maniu
No. 6.

ahol jutányos áron szerezheti be szőrme szükségleteit. A jó és pontos munkáért a legmesszebbmenő jólá-
lást vállal.

Művelődés

KICSINY UDVAR..

*Kicsiny udvar két ablakja,
Lelkem nehéz gondolatja,
Sok bús órán oda tér meg.
Beh más is volt ott az élet.
Nem vert ott a gond le engem.
Nem ért ottan el a bánat.
Édesanyám kis hajléka,
Ugy vágyom én teutánad.*

*Hú álom, vége, vége.
Szívem kincse, lelkem fénye,
Nagy temetőn kő sírba van.
Magam vagyok, magam, magam.
Most is megvan az az udvar.
Most is megvan az a hajlék.
Jaj, ha oda kéne mennem,
Én istenem belehalnék.*

Hamvas József.

A messziről jött vándor.

Éjszaka megkopogtatták az özvegyasszony ablakát. Gyöngge kopogtatás volt. Éppen csak az ujja hegyét érintette valaki az üveghez. De az özvegyasszony szeméből menten kiperdült az álmom. Felült az ágyon és hallgatózott. A kopogtatás megismétlődött. Most már nem állhatta kérdés nélkül.

— Ki az?

Leszállt az ágyról és az ablakhoz ment. Nem igen látott a sötétben. A lába is fázott a szoba földjén, hát csak annyit mondott:

— Eredjön az istállóba, jó meleg az. A jászol alatt megtalálja a pokrócot.

Reggel korán kelt. Két tehene, egy tinója volt az istállóban. A hidegben disznók, az ölben baromfi. Várják azok az eleséget. — Volt egy kis birtoka is. Maga szántotta. Járom elébe fogta a két tehenet, húzták azok az ekét, mint a parancsolat. Minden dolgot elláttak. Markos, keménykötésű fehércseléd volt az özvegyasszony. Nem félt a munkától. Nyáron tarló törte a talpát, kasza, kapa nyele fájditotta a tenyerét. Télen a meghalt ura ködmönében, csizmájában járt.

Nem volt éppen csúnya asszony. Sátoros-

ünnepen, ha jól kimosakodott, menyecskesre kötötte a fejét, még talán szépnék is lehetett mondani.

Belebujt a csizmába, ködmönbe és ment kifelé. Hogy utat spóroljon, előbb a pajtába nyitott be. Ölre kapott egy jó terő szénát és vitte a tehenek elé.

Most jutott csak eszébe a vándor. Ott ült az az istállóágyon. Nagy szörsapka a fejében és fujta a pipafüstöt.

— Hát maga már fokót?

— Keveset alszom. Már a villát is fölvettem.

Az ám! Most látja csak, hogy a jószág alatt megalmolt a vándor. Rendben kidobálta a trágyát és friss szalmát hintett helyébe.

— Minek fárasztotta magát?

— Köll a két karomnak a munka.

Az özvegyasszony csak hordta a saroglyába a szénát.

A szörsapkás még ott ült az ágyon. Meg se moccant, csak pipázott.

Az özvegyasszony elkezdte a fejést. Ekkorra már megvilágosodott a homályos istálló. A langyos tejszag úgy úszkált a párás levegőben, mint kék égen a báránnyelű. A tehenek meg a tinó rágták a szénát, a tej meg csurrant a bádogba. Az özvegyasszony az ágy felé nézett.

Nyugtalan kézzel rángatta a tehen csecseit és ahogy megtelt a fejőke, indult kifelé.

Már bevágta maga után az ajtót, amikor hirtelen visszalépett:

— Hozzák a bádogpohárba tejet. Megissza?

— Ha rem sajnálja tőlem...

Majdnem csapig töltötte a kék poharat. Kenyeret is szelt hozzá. Akkorát, hogyha gyerek lábára esik, megsántul belé. Vitte az istállóba.

— Ögye meg Isten nevébe...

Az kivette szájából a pipát, maga mellé fektette és nyult az ételért. Nagyokat hörpintett a tejből, a kenyeret meg úgy falta, mint az éhes kutya. Alighogy megforgatta a szájában, már nyelte le.

Az özvegyasszony megállt előtte és nézte. A jó Mária tudja, miért, de öröm volt neki, hogy ilyen jóízűen eszik a férfi. Öröm volt neki az, hogy ő adta az ételt. Maga gyurta a kenyeret, maga fejte a tejet; ez meg eszi, issza két pofára, hogy nyelni is alig győzi. Csak állt és nézte. A ködmöne alatt meg

Érezni kezdte, hogy dobog a szíve. Dobogott, vert az olyan nyughatatlanul, mintha a helyéből akarna kiugrani. A kezét, ha nekiengedte volna ebben a pillanatban, bizonyosan meg nem áll, csak a férfi képén. A tenyere rásimulna a borostás, csiklandozó arcra, ujjahelye megérintené a csomós, fekete bájuszt...
Összerezent. A férfi nyujtotta feléje a bögrét.

— Jó vót...

Bement a szobába. Tüzet rakott. Szalonját szelt a vaslábba s tojást vert rá. Nagyan keverte a fakanállal, amikor kopogtak az ajtón. A szörsapkás volt.

— Vágok egy kis tűzrevalót, ha megmondja, hol a fejsze.

— Minek fárasztaná magát?

— Nem fárasztom. Csakhát a frustukért.

Elvette az ágy mellől a fejszét. Megmutatta, hol a favágó, aztán ment vissza a szobába. Meleg lett a ködmen. Odadobta a ládára.

Fazékba öntötte a tejet, aztán kitisztogatta a szobát. Közben fülelt kifelé. Hallotta, hogy csattog a fejsze. Később még két tojást ütött a szalonára. Dolgozott, hát egyen is a szörsapkás.

Két tányért tett az asztalra, középre a vaslábast. Ment a favágó felé. Sokat fölvergött a szörsapkás, szentigaz. Megérdemli a tojásossalalonnát. Eppen csak az a baj, hogy nem látja sehol sem. Lohet, hogy utilaput kötött már a talpára. A fejszét meg vitte magával. Ha csak nem az új pokrócot is.

Elkerült az istálló felé. Igazság szerint még örül is, hogy ott látja a szörsapkást. Hogyne örülne. Igen nagyon féltette a fejszét meg a szörpokrócot.

— Gyűjjék, osztán nyeljük egy-két harapást...

Most veszi csak észre, hogy faforgács fehéredik az istállóágy körül.

— Uj nyelet csináltam a fejszébe.

— Gyűjön, mert asztalon az étel.

Kétszer nem kellett mondani. Ment az. Csak úgy koppant a csizmája sarka.

Az asztalnál messze ültek egymástól. Az özvegyasszony telimerte a férfi tányérját. Az övének éppen csak a fenekére jutott. Megérdemli a szörsapkás. Három hétre való fát vágott, nyelet csinált a fejszébe. Meg is ette utolsó falatig az ételt. De még a tojás legki-

sebbik maradékát is kitörölte.

Az özvegyasszony csak nézte ölberakott kezekkel. Nem volt beszédes ő sem. Eppen csak tessék-lássék kérdezte.

— Osztán messzirül gyűtt!

A szörsapkás lenyelte a kenyérmaradékot, megtörölte a zsebkesét, becsattintotta, aztán bölintott. Később szóval is kimondta:

— Messzirül.

Avval már föl is állt.

— Három foka hibázik a saroglyának, azt még megcsinyálom.

Napszállatig nem is nézett kifelé. Csak etetésidőre ment az istállóba. A szörsapkás éppen a hátizsákját csatolta. Szinte ijedten buggyant ki belőle:

— Elmén?

— Megcsinyáltam a saroglyát. Öt foka hibázott. Kettő a másik végibe is. Isten megáldja...

Még csak vissza se néz, úgy megy kifelé.

— Hallja-e?

Már nyitva az ajtó. Tódul be rajta a hideg.

— Csukja be, mert megfázik a tinó.

Valamit mondani szeretne, de nem tudja milyen szóra igazítsa a nyelvét. Elszokott a beszédétől.

Csak nézi a szörsapkás lábát. Vastag talpu csizma van rajta. De még hozzá milyen csizma! Szárig föl, füzös. Messziről gyűtt ember ez, mert erretájon nem is árulnak ilyet. Tudja, hogy nem ez kívánczik belőle, de csak erre jár a szája.

— Szép csizma.

Nagyon büszke lehet rá a szörsapkás, mert főnhangon mondja:

— Nem ereszti köröszkül a vizet.

— Füzösesizma.

— Nem köll ajtószárfához szoritani, ha le akarom huzni.

Lám, most, hogy megereedt a szava. A csizmáról tudna ez beszélni talán csillagköltéig is.

— Igazán el akar menni?

— Messzi út van előttem.

— Azt gondoltam...

Meglátta az ágy alatt a szecskákosarat. Most már tudta, mit mondjon.

— Azt gondoltam még a szecskákosaram fülit megigazitja. Leszakadt a két füle.

Ugy látszik ehhez is ért, mert már csá-

olja le a hátizsákot.

— Fűzfa van-e??

— Van ám!

Lámpagyújtásnál már ott ült a szobában a vándor. Forgott, hajlott kezébe a fűzfavessző. Az özvegyasszony járt ki-be, készítette a vacsorát. Gyurta a tésztát, vágta a metéltet. Olyan tüzet rakott, hogy karácsonyi kalácsot lehetett volna sütni a lángjánál.

A szörsapkás belehajolt a kosárba. Mint ha csak magának szánta volna, úgy mondta.

— Kár a sok vesszőért

— Kár-e?

— Olyan új kosár kerülne belőle, hogy csak na!

— Ha vóna, aki megcsinálja. Ha vóna...

— Löhetne éppen. Ha rászánnék egy napot.

Másnap pirkadáskor, hogy caplatott az özvegyasszony a pajta felé, látja ám, hogy nagyban hajladozik a szörsapkás a gyepünél. Akkora köteg fűzfát levágott, hogy győzi emelni. Behordja a spórherd mellé és nekilát a munkának. Nagyfenekű kosárba kezdett. Nekihajolt a munkának. Járt a keze. Csak a száját csukta szorosra. Drágán mérte a szót. Estefelé azonban elkezdett dudorászni. Az özvegyasszony ingatta fejét, mintha muzsikában volna.

Másnap pedig nem szedte magára se a csizmát, se a bőrködment. Kimosakodott, mintha virágvasárnapot érezne. Menyecske-re kötötte a fejét. Valóban szép asszony volt. A szörsapkás ugyan nem mondta ki ezt, de a tekintete sok mindent elárult.

Merthogy nem mondott az ki semmit. Hallgatott, de a keze mindig járt. Megfonta a nagy kosarat, megfonta a kis kosarat. Kenyérsütő lapátot faragott, a szekérbe új löcsöt. De még a félszer tetején is felszögelt három szál deszkát. Sokszor danolászott, az özvegyasszony meg ingatta hozzá a fejét, mintha muzsikában lenne.

Összehangolódott a kedvük a vidámodásban, összehangolódott a kezük, a munkában. Együtt hordták a saroglyába a szénát, vágták a szecskát, darálták a répát.

De, ahogy olvadozni kezdett a hó és kék-

be langyosodott az ég-szürkéje, mintha kieseréfték volna a szörsapkást. Nem volt nyugsága a szobában. Meg nem ült volna a spórherd mellett, nem volt kedve a munkához. Nem is danolászott már. Csak nekidült a gangducnak és nézett anyársfator felé, amely mutatta, hogy merre kanyarodik az országút.

Nem volt nyugsága. Befűzte csizmáját, fejébe csapta a szörsapkát és futott el hazulról. Napszállatkor került csak vissza. Nagy ág somfát hozott, amelyen porzott a sok sárga virág. Még a szörsapka mellé is tűzött belőle. Csizmája sáros volt, kezét összekarmolta a szederinda. De a szemé fénylett és a száját csücsörítve, füttyörészett. Aztán hirtelen abbahagyta. — Hangosat sóhajtott és azt mondta.

— Hallottam máma, hogy danolászásba kezdett a pacsirta. Kirepült már fészkeből a kisgilice is. Gyűnnek a fecskék...

Az özvegyasszony csodálkozva nézett.

— Mér beszélöd ezt?

De az csak nézett kifelé az ablakon, a nyársfator felé.

— Messzi út van még előttem...

Ejszakára se maradt már a szobában. Azt mondta, csak a csillagok alatt gyűn meg az álma. Kifeküdt a gangba. Az özvegyasszony félve járt körülötte. Nem merte kérdezni, nem merte étellel kínálni.

Mire megjöttek a fecskék, nyoma veszett a szörsapkásnak. Leakasztotta a gangfalról a hátizsákot, befűzte a csizmáját és elment. Nem vitte magával se a fejszét, se az új pokrócot. Nagy kosár, kis kosár, kenyérvetőlapát, koci, löcs itt maradt utána. Csak ő maga ment el. Ugy, hogy még azt se mondta: „befellegzett“. Isten áldjon-t se mondott.

Az özvegyasszony ledobta a menyecskekendőt. Kékfestettel kötötte szorosra a fejét. Meleg volt már; ködmen nem kellett; de a lábán még elkelt a csizma.

— Tél hozta. Tavasz vitte — sóhajtotta magában.

Aztán megindult a pajta felé. Kétkarra kapott egy jókora öl szénát és vitte a jószág elé a saroglyába.

Sásdi Sándor.

Aporoságok - Adomák

Az angol gyarmatbirodalom kialakulása

A közmondás szerint két ember veszekedésének a harmadik veszi hasznát. Ennek a közmondásnak az igazsága teljesebb most be az afrikai háborús viszály fordulataiban is. Az olaszok és angolok olyan alaposan összeveszték Abesszinia birtoklásán, hogy ma már nem azt figyeli a világ, mi történik az abessziniek és olaszok között, hanem azt, hogy az olaszok és angolok meg tudnak-e békésen osztani a gazdag tartományon? Érthető az érdeklődésnek ez az irányváltozása, mert az olasz és abesszin küzdelem Afrika területére korlátozódhatnék, az olasz és angol ellentétből azonban újabb világ-háború keletkezhetik.

Abesszinia, persze, nagyon örül a két nagyhatalom marakodásának, mert amíg ezek egymással vannak elfoglalva, addig ő időt kap a védekezés előkészítésére, vagy legalább a menthető megmentésére. Az abessziniek császára vagy négusa ki is használja az időt. — Országá védelmére is megteszi a tőle telhetőt, a maga érdekeit,

jövendőjét pedig mindenesetre biztosítja. Hír szerint óriási kincseit már Angliába szállította s van esze és bátorsága az utolsó pillanatban is használni a helyzetből. Az ország ásványi kincseinek a kihasználását ugyanis egy amerikai részvénytársaságnak adta bérbe annyi pénzért, amennyi Románia évi költségvetésének kétharmad részét bőven kifutná.

Egy szóval a négus is érti a dörgést s ravaszság dolgában nem megy a szomszédba kölcsönért.

Mindamellet némi rokonérzést nem lehet megtagadni ebben a vitában Abessziniától. — Részvétet mégis csak érdemel az, akit erőszakkal kényszerítnek függetlenségének feladására.

De érthető Olaszország erőfeszítése is. Óriási emberfölslege eddig keretet talált Amerikában, ez a helyzet azonban megszűnt, másfelé kell tehát utat és letelepülést biztosítani a felduzzadt emberáradatnak. Abesszinia minden esetre — Olaszország kis gyarmatának szomszédságában — kézügyben van és alkalmasnak látszik az olasz túlnépesedés veszedelmeinek elhárítására.

Anglia azonban mostani megtartásával nem nagyon gyarapítja azt a nagyrabecsülést, amit bölcs és emberséges politikájával eddig kivivott magának. Alighanem minden érző és gondolkozó emberben visszatetszést szül, hogy még mindig van elkívánni valója a másokból. Hiszen a világ területének ötödrésze az ő birtokában van, az ő érdekeit szolgálja, a világ lakosságának negyedrészét az ő alattvalója. Most már abesszinia gazdasági előnyeit is a maga számára akarja elkaparítani Olaszország elől? Híjzen volt ellenségétől, Németországtól mindent elszedett Afrikában, ugyhogy ma már Afrika északi partvidékétől a déli csucsig angol területen fut a vonat. Most már a volt ellenség után volt szövetségesét is ki akarja turni a gyarmatosítás munkájából?

Az angolok, persze, nem törődnek ilyen érzélgős kérdésekkel, ők csak gazdasági érdekeiket, az üzletet nézik. A világtörténelemnek egyik legnagyobb teljesítménye az a szívós küzdelem, ahogyan Anglia gyarmatbirodalmát megteremtette. Háromszáz évvel ezelőtt angol kereskedők telepeket létesítettek Indiában s az angol állam, hogy polgárainak üzleti érdekeit megvédje, mind szorosabb szálakkal fűzte magához a mérhetetlen gazdasági tartományt. Csakhamar rájött, milyen fontos egy tengeri kereskedelemmel bíró állam számára, hogy távoli területeken ott-hon érezhesse magát. India gyarmatosítása után már fegyverrel igyekezett újabb gyarmati területeket szerezni. Sokat háboruzott az akkor hatalmas Hollandiával s sikerült is ennek ázsiai birtokait megszerzenie. Északamerikát a spa-

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureşan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutalványszámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is.

nyoloktól és franciáktól foglalta el, az a hatalmas gyarmat azonban 1776-ban kivívta szabadságát Angliával szemben. Északamerikáért Anglia Kanadával kárpótolta magát. Sorozatosan terjesztette hatalmát Ázsia szigeteire, majd az ötödik világrészt, Ausztráliát is bekebelezte.

Ezek után került sor Afrika legértékesebb részeinek elfoglalására. Északon Egyiptomra tette rá kezét, délen a bur köztársaság függetlenségét törli meg. A világháború gyümölcsseit is mohón learatja, Abesszinia kivételével egész Kelet-afrikát hatalmába keríti, Ázsiában pedig Mezopotámiát és Arábiát hajtja szolgálatába. — Kétségtelen, hogy Anglia az elfoglalt területeken emberségesen uralkodik, saját érdekeinek biztosítása mellett a népek művelődését, boldogulását, nem korlátozza.

De az óriási gyarmatbirodalom birtokában most már megengedhetné, hogy Olaszország is levegőhöz jusson.

Ha Abessziniának így is, úgy is buknia kell, akkor annak fellene azt a gazdag területet elnyernie, akinek igazán szüksége van rá.

Katonai pompával temettek el Amerikában egy asszonyt.

San-Francisco közelében élt egy kereskedő 79 éves özvegye, akinek négy fia esett el a világháborúban a francia fronton. Az amerikai kormány az anyának életjáradékot biztosított, hogy legalább anyagilag kárpótolja némileg azért az óriási veszteségért, ami fiait elvesztése által érte. Az asszony most meghalt. Végrendeletében kérte, hogy koporsóját katonák vigyék a temetőbe. Az özvegyasszonynak ezt a kérését nem-

csak, hogy teljesítették, de temetése rendes katonai pompával folyt le.

Hány ember él a Földön?

Egy amerikai tudós teljesen új adatok alapján pontosan összeállította, hogy hány ember él a földön. A tudós megállapítása szerint 1820 millió lakósa van a Földnek. A legtöbb ember Ázsiában lakik, csaknem ezer millió. Ausztráliának csak kilenc millió lakósa van. Az emberiség száma 1700-ban körülbelül 500 millió volt. 1900-ban 1500 milliót tett ki a Föld népessége. Ezek az adatok mutatják, hogy a Föld lakóssága állandóan szaporodik. Az emberiség különböző mozgalmi, különösen a háborúk feltétlenül összefüggésben vannak az emberiség gyors szaporodásával.

Megjárta a gyufakirály!

Kruger a híres gyufagyáros, akit svéd gyufakirálynak hívtak, az utcán találkozott egy gyufaárussal. A gyufaáros megszólította:

— Tessék venni egy kis gyufát, mert ennek árulásából tartom fenn családomat.

— Jó no, veszek egy skatulya gyufát, — mondta a gyufakirály, pedig én is gyufával kereskedem.

— A gyufaáros sajnálkozóan végigméri és így szól:

— O, te szegény ember, te se vitted sokra az életben.

Pontos szálloda.

A szállodai szolga kopog a vendég ajtaján:

— Tessék megmondani hánykor is kell, hogy felköltsem? hat óraker, vagy hétker?

— Öt óraker — kiált mérgesen a vendég, és most hány óra?

— Nyolc óra — feleli a szolga.

1. táblázat

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag táncsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej, (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak az azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdektelenek, a választ lapunkban adjuk meg.

Gyűjtsünk kökénybogyót és csipkebogyót! Egy új cikk a gyógynövénykereskedelemben a kökénybogyó. Eddig csak a kökényvirág szerepelt a gyógynövénypiacon, de most van kereslet a szárított kökénybogyó iránt is. Ezzel tehát egy új kereseti lehetőség nyílik a gazdák közönségnek. Amint a kökény megkülönböztetését, le kell azt szedni és meg kell szárítani. A még napos és meleg az idő, addig a napon is lehet a kökényt megszáritani, egyébként célszerű azt a sütő kemencében kenyérsütés után megszáritani.

Állandóan keresett cikk a világpiacon a kimagolt csipkebogyó, vagyis a vadrózsa gyümölcse. A mint szépen megpárolt a csipkebogyó, föl kell vágni, a magját ki kell venni és meg kell szárítani. A magot külön kell megszáritani, mert az is megveszik.

Ugy a kökényt, valamint a csipkebogyót megveszi a „Cooperativa Adonis” Cluj (Gazdasági Akadémia.) P. B.

K. A. Gheorgheni. Amint írja, gabonáját a magtári zsuzsok, vagy gabonaszizsik pusztítja. A magtárban a legnagyobb tisztaság kell legyen, mert a gabonaszizsik ellenkező esetben nagyon elzaporodik. Mivel a baj már megtörtént, az első dolga az legyen, hogy a szizsikes gabonáját res-

tálja át úgy, hogy a zsiszik a rostán kibulljon s a kihullott állapotokat el kell pusztítani. Az elpusztításra igen alkalmas a köyetkező módszer. A kirostált és garmadába hányt gabonát zsákokkal, juhborókkal vagy rongyokkal leborítjuk. Ezen takarók alá szívesen húzódik meg a zsiszik. Ha azután néhány óra múlva felszedjük a takarókat, sok zsisziket kirázhatunk belőlük, amelyeket elpusztítunk. Az is nagyon fontos, hogy a gabonát gyakran át kell lapátolni, mert a zsiszik nem szereti a háborgatást s főképpen az olyan gabonában szaporodik el, amelyet nyugodtan hagyunk. A magtárban ne legyenek rések és hasadékok, amelyekbe a zsiszik bujhatik. Szemét hulladékot se tőrjünk, mert ez is hozzájárul a zsiszik elszaporodásához. A második fontos dolog az, hogy ne tartsunk magtárunkban semmi borsó fajtát, tehát őszi borsót, Peluschkét, tavaszi borsót, csak abban az esetben, ha azt zsiszikmentesítettük, vagy megdaráltuk. — Ebből következik, hogy a vetőmagnak elteendő tételeket augusztus hó elejéig okvetlenül zsiszikmentesítsük, a takarmánynak szánt tételeket és az aljakat pedig daráltassuk meg. A zsiszikmentesítést és megdarálást legkésőbb augusztus 15-ig kell végeztetni.

S. I. A gyümölcsfákat csak lombhullás után szabad átültetni. Várja tehát meg október hónapot.

Z. Orvosi vizsgálat nélkül nem ajánljuk, hogy a gyógymódot megkezdje. Ha nem kéri ki szakértő orvos tanácsát, sokat ronthat betegségén.

P. Gy. Faget. A gyógynövénygyűjtés jó kereseti lehetőséget nyújt az embereknek, de csak mint mellékfoglalkozás, mert a gyűjtés bizonyos évszakhoz van kötve és nem üzhető az egész éven keresztül. A gyógynövénygyűjtés olyan, mint a méhészet, i. e. mellékfoglalkozásnak nagyon ajánlható, de abból tisztán megélni nem lehet.

Most és az őszi időszakban gyűjthető a csalánlevél, a kő-kénybogyó, a vadrózsa csipkebogyó és a nadrányulyaggyökér.

Mindezeket a cikkeket megveszi a „Cooperativa Adonis” nevű szövetség Cluj-on a Gazdasági Akadémián. P. B.

Zs. F. A fogadást elveszítette, mert a muskátli ugyanabba a családba tartozik, ahova a krumpli és a paradicsom. Tehát sokkal közelebbi rokona ezeknek, mint a rózsának vagy szegfűnek.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenet

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

T. J. Uioara, D. F. Avramesti, L. D. Soimosul-Mio, M. L. Ogra, S. P. Taureni, D. I. Marousa, B. F. Belin, K. D. Sculia.

K. J. Valea Mare-Rusca. Ingyen könyvet kiadóhivatalunktól csak az kap, aki legalább egy új előfizetőt jelent be saját magán kívül. Mivel ön még eddig nem jelentett be új előfizetőt, a kért méhészeti könyvet nem áll módunkban elküldeni.

I. M. ny. tg-tan. Sorai megörvendeztettek bennünket. Jól esik látnunk, hogy előfizetőink érdeklődnek a mi munkánk iránt. A Magyar Népből leközlött népművészeti rajzokat Szopos Sándor és Tóth István tanár-festőművészek készítik. A magyar díszítés alapformái című rovat számára Tóth István készíti a

rajzokat. Amennyiben kapcsolatba óhajt kerülni velük, szíveskedjék a levelet szerkesztőségünkbe küldeni. Mi eljuttatjuk hozzájuk. Különben örömmel vesszük, ha Ön is küld be eredeti tervezéseket, vagy rajzokat. Fogadja szíves üdvözlétünket.

M. K. A kért számból 50 példányt elküldöttünk címére.

G. F. Levele megkésve érkezett. — Abcásziniát térképpel együtt lapunk előző számában leközlöttük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Plaszi-de-jos-ról:

K. A. 150, L. J. I. 200, B. L. sz. 100, Imper-ról: Ifj. M. I. 100, A. I. 150, T. Zs. I. 300; Casinul-Nou-ról: Sz. K. 150, I. K. F. 300, Cs. M. 150, Cs. I. 150; Lazarest-ról: N. I. J. 150; Cozmeni-ról: D. D. 300, B. A. 200, O. J. 150; Ciuceni-ról: M. J. 150, B. A. 150, M. I. 150, D. S. 150, Gy. I. 150, M. I. 400, M. S. 200; Sanmartin-ról: M. I. 250, M. I. 250, G. J. 150, D. E. 225, Cs. G. 200, D. G. 250, N. A. 100; Ciuc-Sangeorgiu-ról: S. G. 100, C. L. 50, ifj. K. Z. 300, C. G. 320, G. J. S. 100, K. P. 85; Armaseni-ról: K. A. 150, F. S. A. 100; Ciuc-Sangeorgiu-ról: V. Gy. 150; Tusnadul-Nou-ról: K. M. I. 225; Ciuc-Santimbru-ról: Ifj. B. F. 320, V. M. 100, F. A. 150, G. I. 235; Ciuc-Sancrai-ról: M. A. 200, K. B. 150; Jigodin-ról: K. G. 100, A. F. 200; Ciuc-Sandominoról: K. Gy. 150, E. I. 150, B. I. G. 100, E. I. 150, B. I. G. 100, E. I. 100, E. I. 50, Hitelszöv. 150, B. P. 200, Gy. S. 150, Sz. G. 200 lej.

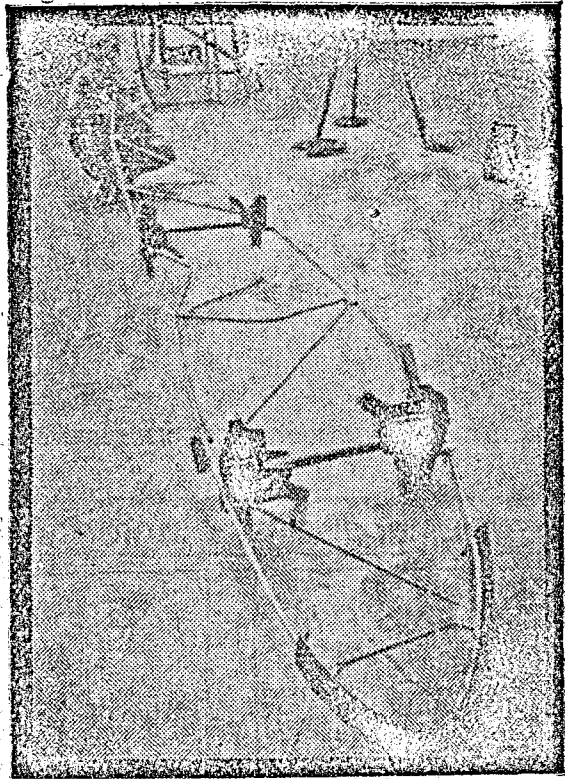
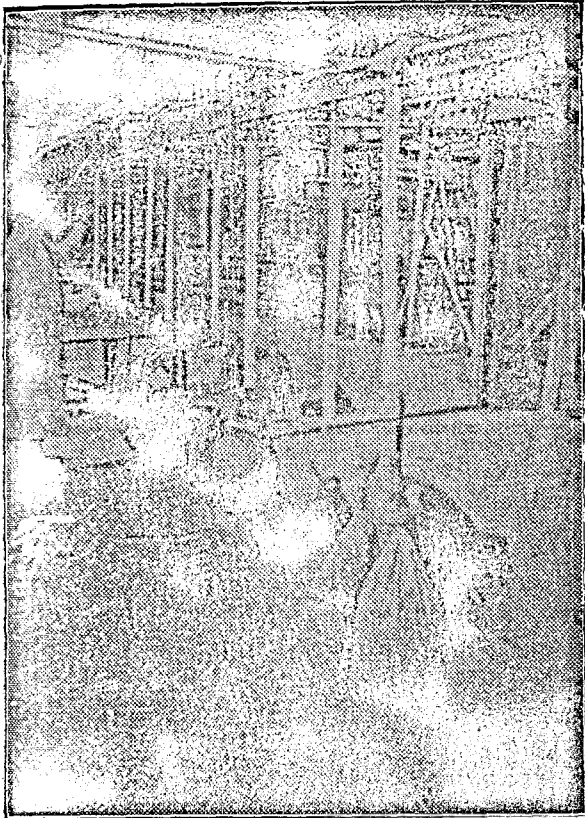
Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Muladványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 30 lel.

Repülőgép-szárnyak próbája.

Lapunk mai számában közöljük, hogy Romániában utóbbi idők folyamán nagyon sok repülőgépszerencsétlenség történt. Amint írtuk, a vizsgálatok megállapították, hogy csak a legritkább esetben volt a szerencsétlenségek oka gyártási hiba. Képünkön bemutatjuk, hogy a repülőgépgyárban a repülőgép szárnyainak alkatrészeit hogyan próbál-

ják ki nehéz súlyok ráakasztásával. A próbrészek alá fehér krétával jegyzik fel az eredményt. Második képünkön bemutatjuk, hogy a gyenge minőségű anyagból készült váz teljesen elgörbült a teherpróba következtében. Sajnos minden ellenőrzés és gondosság mellett mégis nagyon gyakoriak a repülőgép szerencsétlenségek.

Tanuld meg!

Vadgesztenye, mint pecsétlisztító.

Evek során át lapunk hasábjain többször foglalkoztunk a vadgesztenye felhasználásának módjaival. Közöltük, hogy kitűnően fel lehet használni takarmányozási célokra. Írtuk, hogy forrázatával virágcserepekből ki lehet irtani az ártalmas férgeket. Ismertettük, mint fagyás ellen való gyógyszert és ajánlottuk, hogy főzetét alkalmazzák olvasóink háziállataiknál hasmenés esetén. Egy előfizetőnk most a vadgesztenyének új felhasználási módját közölte velünk.

A gesztenyét meg kell hámozni. A barna héját vízben meg kell főzni. A főzettel kitűnően lehet pecsétes ruhákat tisztítani. Miután a gesztenyefőzettel a foltos helyet alaposan kimostuk, utána a ruhán visszamaradó vizes foltot többször langyos vízzel átmos-

suk. Ilyen módon a legmakacsabb foltok is eltávolíthatók a ruhákból. Különböző vadgesztenye olyan anyagot tartalmaz, amelyik jól habzik és így mosásnál is kitűnően felhasználható.

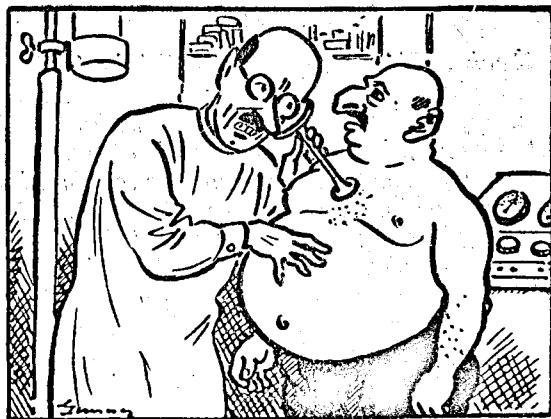
A magyar díszítés alapformái.

A magyaros díszítések nagyon szépen alkalmazhatók festett fabutorokon. Természetesen, ha butorokon alkalmazzuk a magyar díszítő elemeket, kissé más formát nyernek, mert az anyag, amiből a butorok készülnek, továbbá a festék, amivel a formákat festik, különleges követelményekkel lépnek fel. Ezen a képünkön szép tulipán és gyöngyvirág elemekből összeállított butor díszítést mutatunk be. Az egyik képen más virágok is vannak a mintában. Láthatják olvasóink, hogy egy-

szerű vonalakkal milyen szép formákat lehet rajzolni. A színezésnél törekedni kell arra, hogy a természetes színeknek megfelelően legyen festve a minta.

Szikramentes szerszámok.

Az acél szerszámokkal végzett munka közben nagyon gyakran keletkeznek szikrák. Ezek különösen akkor válnak veszedelmessé, ha a munka olyan anyag közelében történik, amelyik könnyen gyul, vagy robbanékony. Lőszergyárakban, vegyigyárakban, bányamunkánál, mély furásoknál sokszor nagy veszedelmet jelent a szerszámból kipattanó szikra. Ujabbán réz és berillium fém vegyületekből olyan szerszámokat sikerült előállítani, amelyek nagyon kemények, munkaközben azonban nem adnak szikrát. Németország és Amerikában a veszélyes munkahelyeken ilyen szerszámokkal dolgoznak.

Orvos: Van étvágya?
Beteg: Hol van, hol nincs.
Orvos: Mikor nincs?
Beteg: Ebéd után.